

การประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลครั้ง อ. เชียงของ จ. เชียงราย

วันเสาร์ที่ 7 พฤษภาคม 2548

ณ. องค์การบริหารส่วนตำบลครั้ง อ. ห้วยซ้อ จ. เชียงราย

ตำบลครั้งเป็นพื้นที่ที่ประสบภัยน้ำท่วมในฤดูฝน และขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งของทุกปี องค์การบริหารส่วนตำบลครั้งจึงได้จัดประชุมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาภัยน้ำท่วมซ้ำซาก และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยร่วมกับผู้นำหมู่บ้าน ตัวแทนจากกลุ่มหรือองค์กรท้องถิ่นต่างๆ หน่วยงานภาครัฐ เช่น เกษตรตำบล เจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาที่ดิน และศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อเป็นเวทีในการแสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหาให้กับชุมชน และนำไปสู่แนวทางปฏิบัติต่อไป

1. ปัญหาน้ำท่วมของต.ครั้ง

ช่วงเวลาน้ำท่วมของต.ครั้งเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคมของทุกปี และมีความเสียหายแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ดังแสดงในตารางที่ 1 ซึ่งหากระยะเวลาน้ำท่วมยาวนานจนกระทั่งถึงเดือนกันยายนจะก่อให้เกิดความเสียหายมาก ปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดน้ำท่วมซ้ำซากในต.ครั้ง ได้แก่ ปริมาณน้ำจากแม่น้ำอิงที่ไหลมาจากกว๊านพะเยา และแม่น้ำโขง (ภาพที่ 1) ซึ่งหากแม่น้ำโขงหนุนขึ้นมาและแม่น้ำอิงไม่สามารถระบายได้ทันจะทำให้พื้นที่หมู่ 6 7 และ 9 ที่อยู่ติดกับน้ำโขงได้รับความเสียหายมากกว่าพื้นที่อื่น

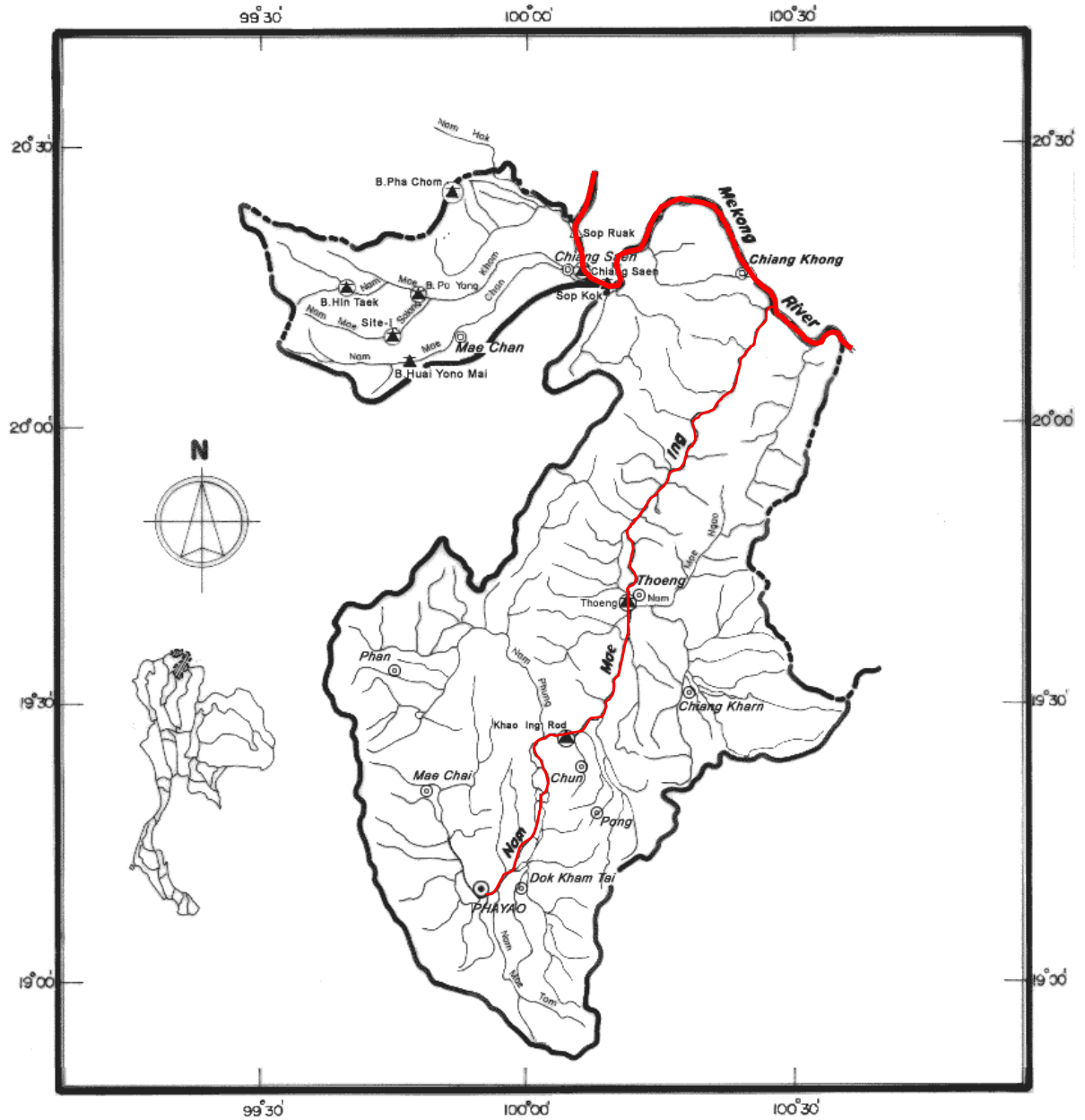
ตารางที่ 1 พื้นที่ประสบภัยน้ำท่วมในต. ครั้ง อ. เชียงของ จ. เชียงราย

ระดับความเสียหาย	พื้นที่	แหล่งที่มา
รุนแรงมาก	หมู่ 1 2 3 4 5 8 10 และ 11	น้ำอิง
น้อย	หมู่ 6 7 และ 9	น้ำโขง

สำหรับความเสียหายในปี 2547 น้ำท่วมเป็นบางจุด และมีความเสียหายมากเนื่องจากมีการระบายน้ำมาจากกว๊านพะเยา ชนิดพืชที่เสียหายหนักเนื่องจากภาวะน้ำท่วมได้แก่ ข้าว (ตารางที่ 2) สำหรับข้าวโพดเกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวได้ทันก่อนน้ำท่วมทำให้ผลผลิตไม่เสียหาย

จากข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศต.ครั้ง (ภาพที่ 2) มีพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด 6,511 ไร่ แต่จากการสำรวจพื้นที่ปลูกข้าวของเกษตรกรบ้านครั้งพบว่าพื้นที่ทำกินทั้งหมดรวม 18,000 ไร่ ซึ่งเกษตรกรบางรายมีพื้นที่ทำกินทั้งในต.ห้วยซ้อ และต.ศรีดอนชัย คิดเป็นพื้นที่ 11,489 ไร่ ดังนั้น

การรายงานความเสียหายที่เกิดจากน้ำท่วมจึงต้องรายงานพร้อมกันทั้ง 3 ตำบล ได้แก่ ครึ่ง ห้วยซ้อ และศรีดอนชัย ในปีที่ผ่านมา มีพื้นที่ที่เสียหายเนื่องจากภาวะน้ำท่วมจำนวน 5 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 3 4 8 10 และ 11

ภาพที่ 1 แผนที่แม่น้ำอิงและลุ่มน้ำโขงตอนบน

ที่มา : <http://www2.dede.go.th/dede/report/map.asp?id=20>

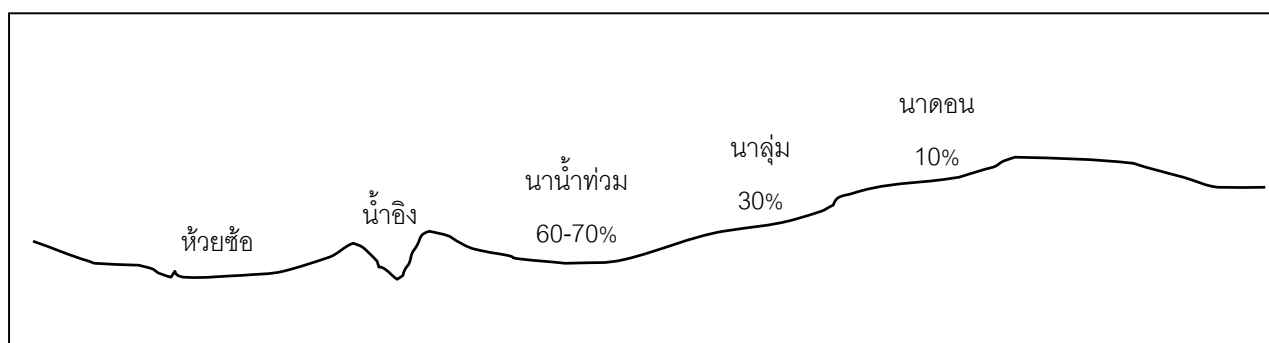

ตารางที่ 2 พื้นที่การเกษตรที่ได้รับความเสียหายจากน้ำท่วมในปี 2547 ของต.ศรี อ.เชียงของ จ.เชียงราย

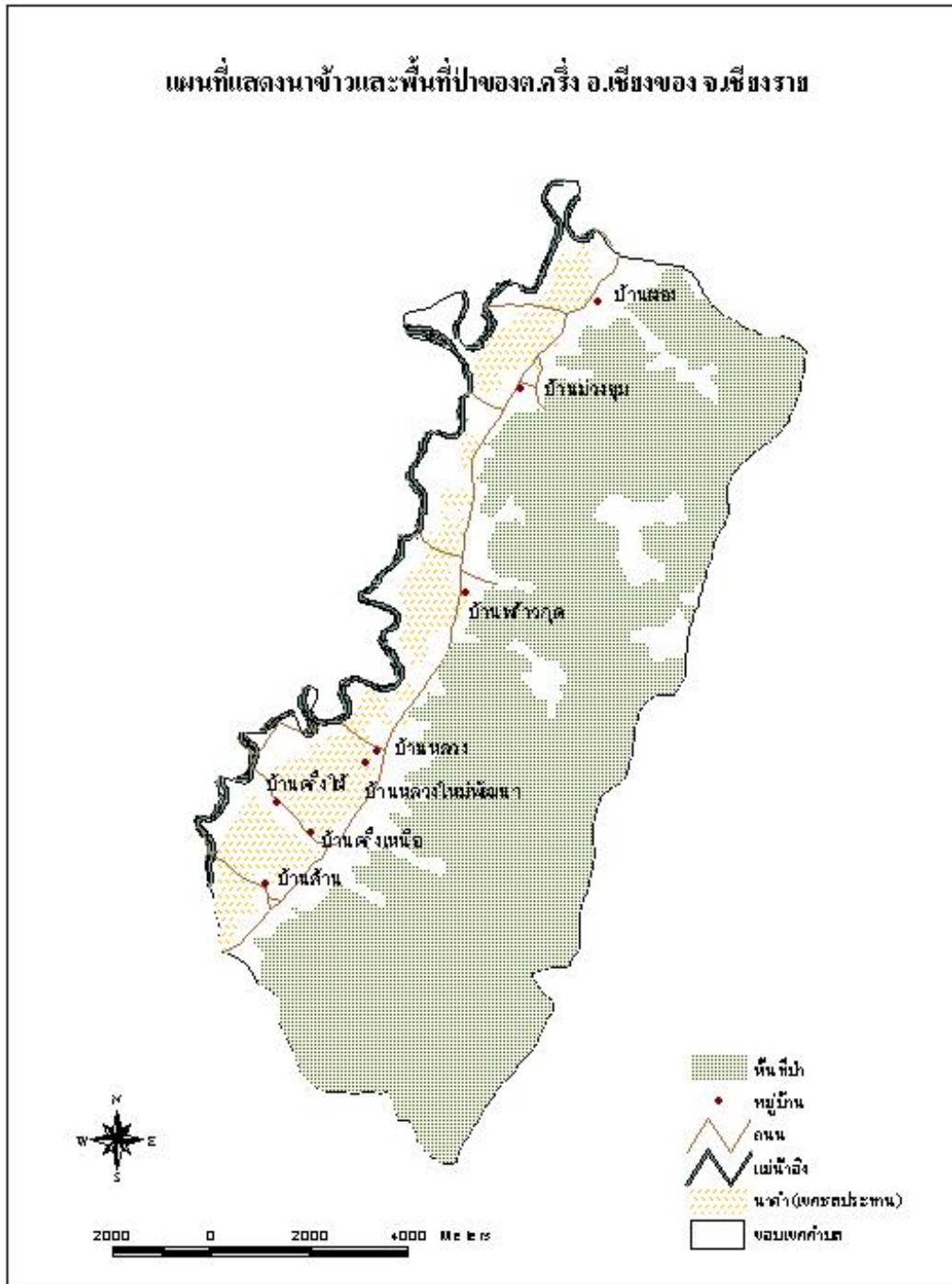
หมู่	แหล่งน้ำ	นาข้าว (ไร่)	พื้นที่ (ร้อยละ)	
1	บ้านसान	น้ำอิง	150	40
2	บ้านครึ่งเหนือ	น้ำอิง	100	40
3	บ้านครึ่งใต้	น้ำอิง	70	50
4	บ้านหลวง	น้ำอิง	>400	70
5	บ้านศรีลานนา	น้ำอิง	70	30
6	บ้านตอง	น้ำโขง	-	60
7	บ้านม่วงชุม	น้ำโขง	-	70
8	บ้านหลวงใหม่พัฒนา	น้ำอิง	300	70
9	บ้านตองเก่า	น้ำโขง	-	60
10	บ้านประชาภิวัฒน์	น้ำอิง	400	70
11		น้ำอิง	90	40
		รวม	1580	

2. ระบบการผลิตข้าวของ ต.ศรี

ลักษณะนาข้าวของ ต.ศรี แบ่งตามภูมิโนเวศน์ได้ 3 แบบ (ภาพที่ 3) ได้แก่ นาน้ำท่วม นา ลุ่ม และนาดอน โดยมีสัดส่วนของนาน้ำท่วมมากที่สุดร้อยละ 60 รองลงมา คือ นา ลุ่ม ร้อยละ 30 และนาดอน ร้อยละ 10 ตามลำดับ

ภาพที่ 3 ลักษณะพื้นที่นาข้าวใน ต.ศรี อ.เชียงของ จ.เชียงราย

ภาพที่ 4 พื้นที่นาข้าวและป่าของต.ครึ่ง อ.เชียงของ จ.เชียงราย
ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน และศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เกษตรกรจะเริ่มหว่านในนาข้าวท่วมตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงวันที่ 15 พฤษภาคม เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80) นิยมปลูก ข้าว กข 5 รองลงมาได้แก่ ข้าว กข 6 และมะลิ 105 ในสัดส่วนร้อยละ 15 และ 5 ตามลำดับ เกษตรกรระบุว่าข้าว กข 15 และมะลิ 105 เป็นพันธุ์ที่มีอายุ ยาว เสี่ยงต่อต้นล้ม ดังนั้นในปี 2546 จึงเริ่มมีการนำข้าวหอมพิษณุโลก 1 ซึ่งมีคุณสมบัติด้านทาน โรคไหม้ที่เกษตรกรเก็บไว้จากการทดลองคัดเลือกพันธุ์ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรมาปลูกในนาข้าว ท่วม

ในพื้นที่นาลุ่มเกษตรกรนิยมปลูกข้าว กข 15 (ร้อยละ 80) และ กข 6 (ร้อยละ 20) โดย เกษตรกรที่มีพื้นที่นามากจะปลูกข้าว กข 15 ในสัดส่วนที่มากกว่า ส่วนในรายที่มีพื้นที่ไม่มากจะ ปลูกข้าว กข 15 และ กข 6 ในอัตราส่วนที่เท่ากัน

ในปี 2548 ได้มีการขยายข้าวพันธุ์หอมสกลนครไปยังนาลุ่มและนาดอนในพื้นที่หมู่ 7 จำนวน 300 กก. และหมู่ 9 จำนวน 50 กก. ข้าวหอมสกลนครเป็นข้าวนาปรัง ไม่ไวแสง ปลูกและ เก็บเกี่ยวก่อน ซึ่งในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์จะให้ผลผลิตดีกว่าข้าว กข 6

ข้าวพันธุ์ที่เกษตรกรได้คัดเลือกไว้ภายหลังจากการทดลองร่วมกันกับกรมวิชาการเกษตร ได้แก่ หอมสกลนคร และหอมพิษณุโลก 1

1. ข้าวหอมสกลนคร

เป็นข้าวไม่ไวแสง หว่านในช่วงเดือนกรกฎาคมและปลูกในเดือนสิงหาคม เพื่อหลีกเลี่ยง นก ซึ่งจะเก็บเกี่ยวพร้อมกันกับข้าว กข 15 ลักษณะต้นไม่สูงจึงไม่ล้มเหมาะกับการเกี่ยว ราคา เมล็ดพันธุ์ 13 บาท ต่อ กก. ใช้ปลูกทดแทนข้าว กข 6 แนะนำให้ปลูกเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน ก่อนครอบครัวละ 2 ไร่ เนื่องจากยังไม่เป็นที่ยอมรับของตลาด

2. ข้าวหอมพิษณุโลก 1

เพื่อทดแทนข้าวมะลิ 105 มีคุณสมบัติด้านทานโรคไหม้ 100% จากการทดลองในปี 46 ซึ่ง เกิดโรคไหม้กับข้าว กข 6 ทั้งหมด แต่ไม่พบในข้าวหอมพิษณุโลก 1 และยังได้ผลผลิตมากกว่ามะลิ 105 เนื่องจากไม่พบการเข้าทำลายของแมลงบัว สำหรับการเก็บเกี่ยว การตลาด และราคามีการ ยอมรับไม่แตกต่างกับมะลิ 105 ซึ่งหากผลผลิตมีปริมาณเพิ่มขึ้นต้องระวังราคาที่จะไม่แน่นอน และจากข้อตกลงข้าวหอมมะลิเพื่อการส่งออกยอมรับเพียง 2 พันธุ์ ได้แก่ มะลิ 105 และ กข 15 เท่านั้น นอกจากนี้ยังมีข้าวที่มีศักยภาพต้องการการผลักดันแต่โรงสียังให้ราคาต่ำ ได้แก่ ข้าว ปทุมธานี 1

3. การใช้ประโยชน์จากลำน้ำ

จากลักษณะพื้นที่ที่มีลำน้ำไหลผ่านตลอดทุกหมู่บ้านทำให้ชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์จากการจับปลาเป็นอาหารและสร้างรายได้ จึงได้มีแหล่งอนุรักษ์พันธุ์ปลาระยะยาวอยู่ในทุกหมู่บ้านเพื่อให้ปลามาวางไข่

ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงธันวาคม จะมีปริมาณปลามากจนสร้างเป็นรายได้ให้กับครัวเรือนตัวอย่างเช่น ชาวบ้านในหมู่ 7 จำนวน 2 ราย ที่มีรายได้จากการประกอบอาชีพประมงน้ำจืดมากกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน และตั้งแต่เดือนมกราคมถึงพฤษภาคม จะมีปริมาณปลาเพียงพอสำหรับเป็นอาหารในครัวเรือนเท่านั้น

การอนุรักษ์วังปลาของชาวบ้านเริ่มตั้งแต่ปี 2545 โดยโครงการพะเยาเพื่อพัฒนา (พอช.) ได้นำชาวบ้านจากหมู่ 7 บ้านม่วงชุม ไปดูงานอนุรักษ์ของแม่น้ำน่าน และกลับมากำหนดเขตอนุรักษ์ในหมู่บ้านบริเวณช่วงน้ำลึกระยะทาง 200 เมตร เป็นระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงกรกฎาคม เพื่อให้ปลาได้วางไข่ จากนั้นจึงได้ขยายเขตอนุรักษ์วังปลาเข้าไปในทุกหมู่บ้าน

ในปี 2547 ชาวบ้านที่หาปลาจากบ้านม่วงชุม ต.ศรี และบ้านเข็ยะ บ้านหวาย บ้านร่องห้า ต.ศรีดอนชัย พบว่า มีชนิดและปริมาณของปลามากขึ้น รวมทั้งขนาดของปลาก็ใหญ่ขึ้น จึงได้ขยายพื้นที่อนุรักษ์วังปลาเป็น 400 เมตร

บ้านม่วงชุม หมู่ 7 เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเด่นกว่าหมู่บ้านอื่นและมีเพียงหมู่บ้านเดียวในต.ศรี เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการอนุรักษ์ป่าชุมชนจำนวน 500 ไร่ ลักษณะเป็นป่าชุ่มน้ำลุ่มน้ำอิงที่มีความอุดมสมบูรณ์มาก ทำให้มีปลาในบริเวณนี้มากกว่าที่อื่นๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีการเก็บข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบชนิด ปริมาณ และขนาดของปลาจากแหล่งอนุรักษ์ทั้งหมดในหมู่บ้านที่มีลักษณะพื้นที่ และการใช้ประโยชน์ที่ดินริมฝั่งน้ำที่แตกต่างกัน ดังเช่นในบางพื้นที่ที่มีการปลูกพืชริมฝั่งน้ำและมีการใช้สารเคมีอย่างเข้มข้นอาจทำให้เกิดสารตกค้าง และมีผลกระทบต่อปลาในลำน้ำเป็นต้น

คำถาม :

- ความแตกต่าง ระหว่างพื้นที่ที่มีการอนุรักษ์และพื้นที่ไม่มีการอนุรักษ์
- ลักษณะของปลาในพื้นที่ชุ่มน้ำมีความแตกต่างกับพื้นที่อื่นอย่างไร

4. แนวทางการแก้ปัญหา

4.1 การแก้ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ผู้เข้าประชุมได้ร่วมกันเสนอทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร ดังนี้

1. อ่างเก็บน้ำ
2. ฝ่ายน้ำล้น หรือเขื่อนยาง ในพื้นที่บ้านสำน หมู่ 1 และส่งต่อเป็นคลองย่อยคล้ายคลองชลประทาน
3. การสูบน้ำอิงเข้าเก็บในบ่อพักน้ำ แล้วแจกจ่ายเข้าสู่พื้นที่การเกษตร
4. ระบบสูบน้ำพลังงานไฟฟ้า

โรงสูบน้ำพลังงานไฟฟ้าสร้างโดยกรมส่งเสริมพลังงานด้วยไฟฟ้าอยู่ในเขตต.ห้วยซ้อ ปัจจุบันอยู่ในการดูแลรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยซ้อ มีจุดบริการจำนวน 2 จุด จุดที่ 1 ครอบคลุมพื้นที่หมู่ 3 และ หมู่ 10 และจุดที่ 2 ครอบคลุมพื้นที่หมู่ 4 และหมู่ 8 เกษตรกรที่ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรที่อยู่ในต.ศรี แต่มีพื้นที่ทำกินอยู่ในต.ห้วยซ้อ โดยคิดค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำตั้งแต่เวลา 9.00 – 18.00 น. รวม 9 ชั่วโมง เป็นเงิน 3,200 บาท ต่อพื้นที่ 10 ไร่ (320 บาท ต่อไร่) และรัฐอุดหนุนร้อยละ 50 คงเหลือค่าใช้จ่ายให้เกษตรกร 160 บาท ต่อไร่ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในเฉพาะช่วงการเตรียมดินพร้อมดำนา

เกษตรกรบ้านศรีที่เข้ารับบริการมีจำนวน 18 ราย รวมพื้นที่ประมาณ 300 ไร่ การให้บริการจะมีการบริหารจัดการน้ำหมุนเวียนได้มากที่สุด 10 ไร่ ต่อวัน ซึ่งหากเกษตรกรมีความต้องการใช้น้ำพร้อมกันจะผันได้วันละ 5 ราย รายละไม่ต่ำกว่า 10 ไร่ ซึ่งหากน้อยรายกว่านี้จะทำให้น้ำล้นคลอง ดังนั้นพื้นที่ 300 ไร่ จะใช้เวลาสูบน้ำประมาณ 1 สัปดาห์

ความคุ้มทุนของการสูบน้ำในฤดูฝนจะมีมากกว่าในฤดูแล้ง เนื่องจากในฤดูแล้งเกษตรกรต้องสูบน้ำบ่อยครั้ง เฉลี่ยประมาณ 4 วัน ต่อครั้ง ทำให้ค่ามีค่าใช้จ่ายสูง

แนวทางการแก้ปัญหา

- การขอปรับลดค่าไฟฟ้าให้รัฐอุดหนุนมากกว่าร้อยละ 50
- ฝ่ายส่งเสริมศึกษาต้นทุนการผลิตพืชฤดูแล้ง เช่น พริก ข้าวโพด ผักปลอดสารพิษ

5. การทำบาดาลน้ำตื้นประมาณ 10 เมตร ในพื้นที่สองฝั่งของน้ำอิง เกษตรกรมีความต้องการบอบาดาลน้ำตื้นเพื่อนำมาใช้ในการผลิตพืชฤดูแล้ง และเป็นการสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพให้ชาวบ้านมากขึ้น ซึ่งสามารถสำรวจความเป็นไปได้โดยกรมทรัพยากรธรณี

หมายเหตุ

- ข้อที่ 1 และ 3 ต้องทำควบคู่กัน
- หมู่ 9 มีสระกักเก็บน้ำและมีการจัดการน้ำร่วมกัน

สำหรับน้ำอุปโภคบริโภคของบ้านครึ่งมีการขาดบาดลและประปาภูเขาในพื้นที่หมู่ 1

4.2 การแก้ปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก

สาเหตุที่ทำให้เกิดน้ำท่วมซ้ำซาก ได้แก่

- ดินชุ่มน้ำตลอดเวลา
- แม่น้ำอิงมีลักษณะคดเคี้ยว ทำให้มีการระบายน้ำช้า
- การไหลเอ่อของน้ำโขง
- การระบายน้ำจากกว๊านพะเยา ซึ่งการปิดเปิดน้ำของกว๊านพะเยามีผลกระทบต่อปัญหาน้ำท่วมของพื้นที่ตั้งแต่ อ.ดอกคำใต้จนกระทั่งถึง อ.เทิง

ชาวบ้านแนะนำให้มีการระบายน้ำจากกว๊านพะเยาออกก่อนถึงฤดูฝน แต่เนื่องจากมีการใช้น้ำจากกว๊านพะเยาเพื่อนำน้ำประปาจึงทำให้ไม่สามารถระบายออกได้

จากการระดมความคิดของผู้เข้าร่วมประชุม ทำให้ได้แนวทางการจัดการน้ำเพื่อการพัฒนา
ลุ่มน้ำอิงตอนล่าง เพื่อการพัฒนาการเกษตร และพัฒนาความเป็นอยู่ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การจัดลำดับการแก้ปัญหาซ้ำซากของต.ครึ่ง ในปี 2548*

ลำดับ	ทางออกในการแก้ปัญหา	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1**	จุดต่อระบายน้ำทะเลถนนฝั่งห้วยซ้อ	กรมทางหลวง (งบประมาณปี 49)
2**	จุดต่อระบายน้ำ/คันคลองต่อจากระบบสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ในพื้นที่หมู่ 6 ต.ห้วยซ้อ	กรมส่งเสริมพลังงานด้วยไฟฟ้า
3	จุดลอกร่องน้ำในพื้นที่เกษตร	กรมชลประทาน , อบต.
4	จุดลอกแม่น้ำอิง	การทำเรือ
5	การระบายน้ำทางเลือก ตัดทางน้ำเป็นช่วงๆ ในพื้นที่หมู่ 2 4 และ 6	กรมทรัพยากรน้ำ
6	โครงการแก้มลิงในเขตต.ห้วยซ้อ	กรมชลประทาน

หมายเหตุ :

* ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการแก้ปัญหาไม่เพียงแต่เกิดกับต.ครึ่งเท่านั้น ยังมีทำให้หมู่บ้านอื่น เช่น ต.ห้วยซ้อ ต.บุญเรือง อ. เชียงของ และบางพื้นที่ของอ.ขุนตาล และ อ.เทิง ได้ประโยชน์อีกด้วย

** สามารถดำเนินการได้ทันที

ข้อเสนอที่สามารถนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ลดค่าไฟในฤดูแล้ง โดยการเพิ่มข้อมูลการศึกษาในการคำนวณต้นทุนค่าน้ำเพื่อต่อรองในการลดค่าไฟฟ้า
- ทางเลือกของพืชเสริม หรือพืชผักที่มีมูลค่า

สรุป

1. ปัญหาความเสียหายจากน้ำท่วมของต.ศรีจึงมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ โดยหมู่ 6 7 และ 9 ได้รับผลกระทบจากแม่น้ำโขง ส่วนหมู่บ้านอื่นได้รับผลกระทบจากแม่น้ำอิง ซึ่งหากแม่น้ำโขงหนุนมากจะก่อให้เกิดความเสียหายทั่วทั้งตำบล

2. พื้นที่ 11 หมู่บ้านในตำบลศรีจึงและพื้นที่ทำกินที่เสียหายทุกปีมีความเสียหายแตกต่างกัน หมู่บ้านที่มีความเสียหายมาก ได้แก่ หมู่ 3 4 8 10 และ 11

3. ระบบการผลิตข้าวของต.ศรีจึงแบ่งตามลักษณะภูมินิเวศน์ได้ 3 ลักษณะ ได้แก่ นาดอน นา ลุ่ม และนาลุ่มน้ำท่วม พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูก ได้แก่ กข 6 เพื่อบริโภคในครัวเรือน กข 15 เพื่อจำหน่าย และมะลิ 105 เพื่อจำหน่ายเพียงเล็กน้อย

ในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา พ่อหลวงฉลองได้มีการใช้ข้าวพันธุ์ใหม่ ได้แก่ หอมพิษณุโลก 1 ซึ่งได้ราคาเท่ากับมะลิ 105 และหอมสกลนครที่ได้ขยายไปยังหมู่ 9 จำนวน 300 กก. ในปีการผลิต 2548

4. การอนุรักษ์พันธุ์ปลากะตาดอยู่ทุกหมู่บ้านในต.ศรีจึง นอกจากนี้ในหมู่ 7 บ้านม่วงชุมยังมีรูปแบบของการอนุรักษ์ป่าร่วมกับลุ่มน้ำ ซึ่งพบว่ามีชนิด ปริมาณ และขนาดของปลามากกว่าในพื้นที่ที่ไม่มีการอนุรักษ์ สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากนิเวศน์ที่ต่างจากพื้นที่อื่นทำให้เกิดการสร้างรายได้และส่วนหนึ่งเป็นอาหารบริโภคในครัวเรือน

5. การแสวงหาทางเลือกทางการเกษตรอื่นๆ เช่น ปศุสัตว์ ทำได้ยาก

6. ทางเลือกสำหรับการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ได้แก่ (1) การสร้างอ่างเก็บน้ำ (2) ฝายน้ำล้น (3) การเจาะบ่อบาดาลน้ำตื้น (4) การสูบน้ำจากแม่น้ำอิง และ (5) การใช้ระบบสูบน้ำพลังงานไฟฟ้า

ความเป็นไปได้ในการขุดบ่อบาดาลน้ำตื้น โดยสำรวจพื้นที่สองชายฝั่งแม่น้ำอิง ได้แก่ ต.ห้วยซ้อ และ ต.ศรีจึง ซึ่งหากมีความคุ้มค่าอาจทำให้เกษตรกรสามารถปลูกข้าวนาปรังได้ เนื่องจากมีพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมแล้วแต่ยังไม่ทราบว่าจะมีน้ำเพียงพอหรือไม่

7. การแก้ปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากมี 6 วิธี ได้แก่ (1) การตัดเส้นทางน้ำ (2) การทำท่อระบายน้ำทะเลหนุน (3) การทำคันคลองระบายน้ำต่อจากระบบสูบน้ำพลังงานไฟฟ้า (4) โครงการแก้มลิง (5)

การขุดลอกร่องน้ำธรรมชาติ และ (6) การขุดลอกแม่น้ำอิงทั้งสาย ทั้ง 6 แผนงานนี้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบแตกต่างกัน ตัวอย่างการตัดเส้นทางน้ำมีมากกว่า 20 จุด ต้องเลือกจุดที่มีความสำคัญและสามารถทำได้ก่อน

8. การลดค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้าทำให้เกษตรกรสามารถปลูกข้าวนาปีได้ แต่ไม่มีความคุ้มทุนสำหรับการผลิตพืชฤดูแล้ง ข้อเสนอแนะ ได้แก่ การลดค่าไฟฟ้าในช่วงฤดูแล้ง และการปลูกพืชชนิดอื่นที่มีมูลค่าเพื่อให้คุ้มทุนกับค่าน้ำ เช่น พืชผักปลอดสารพิษ

ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการสำรวจความเสียหาย และโอกาสที่เสียไปของเกษตรกร
- ขอให้พิจารณาโครงการที่สามารถทำได้ก่อนเพื่อบรรเทาสาธารณภัยเบื้องต้น
- แผนงานต่างๆ ควรมีการศึกษาผลกระทบ และนำเสนอข้อมูลให้กับชุมชนและหน่วยงานปฏิบัติได้รับทราบ

ภาพกิจกรรม

